

Lite pen behandling

LESERBREV

Bengt Nilsen
Nordkapp

■ Er en liten turoperatør i Honningsvåg og står for ente gang oppe på Nordkapp med turister som jeg har brakt opp med buss.

■ Gruppen min var todelt i dag, det vil si halve gruppen betalte full inngang på Nordkapp mens den andre halv delen ville kjøpe redusert inngang på Nordkapp. Vi har lov å selge full inngangsbillett i bussen, mens redusert inngang som ikke gir rett til 3. underetasje har vi ikke lov å selge i bussen. Da må passasjerene gå ut av bussen før Nordkapplatået og prøve å få den reduserte inngangsbilletten.

■ Dette er imidlertid ikke så lett som det høres ut, for Nordkapp vil veldig gjerne selge den dyreste billetten. Turistene må nesten krangle seg til denne billetten og de blir fortalt noen ganger at de ikke kan besøke bygget om de velger denne billetten. Veldig ofte kommer turistene fortvilt inn i bussen med kvittering på full billett, noe de ikke ville ha.

■ Både aktører og turister blir behandlet på en lite pen måte når redusert billett skal løses. Jeg mener at kommunen som bare får noen få kroner av billettsalget burde ha egen parkering oppe på Nordkapp så vi i det minste kunne betale inn i en ikke alt for bærekraftig kommunekasse istedenfor å fylle lommene til toppene i Scandiconsernet som ikke legger så veldig mye av pengene i kommune kassen.

Innblanding i ka vi et

Ronald Kaare Andersen
Alta

■ No har æ akkorat gomla i mæ kokt surbokning (hjellosing) med mandelpotedes å tørska, stekt sauffett og løk. Du Herrens verden før et målti. Æ e telbøyeli tel å tru at vess Jesus hadde særvert den hær rætten tel disiplin sine på nattverden hadde han sikkert vært i live den dag i dag.

■ No e de jo sånn at det allti e nåen såm må blande sæ inn i ka vi Norlenninga et.

■ Fjernsyne e peise fullt av kokka såm fan ikke har ette anna enn indrefile. Han Øyvin Helstram e en av dæm. Han har næsten fræmstådd som han Kong Haakon da han kom hjem ætte krigen å tadd skrette opp fra konkursboet sitt i Oslo (sjøl om han meinte det bare va en bagatell) tel å inntadd rållen som rikssynsar når det gjeld kåstholde her tel lands.

■ Der i gån e det høy sigarføring, førstekry vina i krystallglass å grønn saker som e så fersk å sprø at man kan sjære sæ tel blods bare me å komme borti salatblarn.

■ I nornorge e vi ikke så bevanndra i fransk kjøkkenkunst, men vi har åverlevd i tusner av år på det vi har her. Halvpart fra støa, halvpart fra land.

■ Vi vassa ikke tel kness i aubersjina, artisjåkkhjerta å græsskar og alt anna sjit. Vi måtte ta tel takke med de vi hadde. Fesk, potedes å kålrabi (før dæm som hadde litt bedre økonomi)

■ Æ såg før nåen daga siden at han ovenfor næmte snobbekoken va i Alta før å få en kar tel å ete nåkka som va sunnare enn pissa å tako.

■ Jo da, kaksen fra Alte va lærevillig å ætter ei stund lagde vess han vanlig mat ætter som æ først. Dæm va tel å med på fesketur i Kåfjord og da trur æ han Øyvin fant nåen av slæktningan sine atmed kirska. Ætte såm æ førstær svalt dæm ikke ihjæl.

■ Det e nu blidd sånn at man tørr jo fan ikke lenger å be nåen på middag vess du ikke kan servere gåselever å sauteen tel forrætt.

■ Dæffør ber æ om at vi nordlendinga får flere TV program såm vise ordntlig matkultur sånn at vi slæpp å sjæmmes over våres opphav. Send han Øyvin Helstram oppover på statens rægning å lær oss koss vi skal skjære agursk å såtere potedesn.

■ Det hadde virkelig vært et løft før nordnorsk matkultur å før lande som matnasjon. Nåkka bedre valgkampsak har æ pro tæmpo dessverre ikke før handa.

Overbringe dødsbudskapet

Tom Hedalen
Styreleder Human-Etisk Forbund

■ I et mangfoldig samfunn bør dette være et offentlig anliggende.

■ Nylig har prester innenfor Den norske kirke selv tatt opp problemene som følger av at prester brukes til å overlevere dødsbudskap i Norge. Prestene vil ikke alltid ha en oversikt over hva slags livssyn verken avdøde eller pårørende måtte ha når de banker på døra for å levere det tunge budskapet. Dette er utfordrende og problematisk både for dem som skal motta og levere budskapet.

■ I et samfunn der stat og kirke er atskilt og en stor andel av befolkningen er ikke-troende, er det unaturlig at ett trossamfunn får den sensitive oppgaven det er å opplyse om uventet død.

■ I mangel av kjennskap til folks livssynsoverbevisninger bør politiet ta ansvaret for å overlevere dødsbudskap. Der hvor avdødes og pårørendes medlemskap i livssynssamfunn er kjent, bør det ikke være noe i veien for et samarbeid mellom politi og ledere i tros- og livssynssamfunn når dødsbudskap skal overbringes. Politiet kan også be om bistand fra kriseteam og helsevesenet ved behov.

Trofast støttespiller

INNLEGG

Svein Lund
Leder Naturvernforbundet
Ávjovárri

■ Finnmark Dagblads Svein G. Jørstad har vært på gruvemøte i Kvalsund. Undertegna var også på dette møtet, men når jeg leser referatet i FD lurer jeg på om vi har vært på samme møtet.

■ Fra Nussir blei danna har FD i et tiår fungert som støtteorgan for planene til Øystein Rushfeldt & Co, noe vi så seinest 12.06. da direktøren fikk framsida og ei hel side i avisa for å fortelle hvor miljøvennlig han er, ettersom han bruker kollektiv transport når han flyr verden rundt for å samle støtte til prosjektet sitt.

■ Jørstads møtereferat er i samme stil. Det gjelder å framstille både direktør Rushfeldt, selskapet hans og gruveprosjektet som miljøvennlig. Det starter på forsida med «Her var Nussir enig med naturvernerne», og fortsetter inni avisa med at Miljøpartiets leder «Fikk Nussir på laget i Kvalsund». Overskriftene gir dermed inntrykk av at Nussir og naturvernerne nå er enige. Virkeligheten er den stikk motsatte. Det burde vel også FD kunne se, men det ser ut som avisa har sin egen agenda for hva man vil ha fram, og at man da kan forvrengre alt til sin egen og Nussirs fordel.

■ Det var et merkelig «folkemøte». Det blei åpna og leda av ordføreren i Kvalsund, som samtidig understreka at det IKKE var kommunen som arrangerte møtet. Det var arrangert av et merkelig prosjekt kalt Minefacts. Dette blir ikke nevnt ved navn i FDs reportasje, som bare skriver at det er «et nordskandinavisk forskningsprosjekt med deltakelse fra universitetene i finsk Lappland og Nord-Sverige og partnere i Norge.» Det høres jo greit ut, men hvem er så «partnerne i Norge». Ifølge det som kom fram på møtet er det EN norsk partner, Nussir ASA! I tillegg er det med partnere fra gruveindustrien i Sverige og Finland. Hva driv så Minefacts med? Ifølge egne nettsider: «building the social license to operate through offering facts on exploration and mining - a roadshow for municipalities and communities». De skal bygge opp den folkelige oppslutninga om gruver gjennom å tilby fakta om utvinning og gruve drift - eit veishow for kommuner og lokalsamfunn. Dette er reine ord for pengene, de skal øke støtten til gruver, det gjelder da sjølsagt ikke minst de svært omstridte planene som partnerne har. (Bolidens planlagte kobbergruver i Laver er ikke mindre omstridt der enn Nussir er her.)

■ Første del av møtet besto i at de finske gjestene gjorde et langtekkelig forsøk på voksenopplæring i geologi og mineralnæring - på engelsk! Det er sjelden å se så fatale bomskudd fra «forskere» som ikke kjenner sitt publi-

KRITISERER FD: Finnmark Dagblad er trofast støttespiller for Nussirs planer, mener Svein Lund.

kum. De understreka stadig at de skulle gi nøytrale fakta. Men i løpet av en times presentasjon blei miljøproblem ved mineralutvinning ikke nevnt. Det hadde ikke blitt nevnt på møtet om det ikke var for kritiske røster fra salen. Representantene fra Minefacts la fram hvilke institusjoner de tilrødde å hente opplysninger fra. Det var de tre nordiske institusjonene for geologiske undersøkelser, de tre næringsorganisasjonene for mineralnæringa og Bellona. Som miljøalibi har de har valgt en miljøstiftelse som har et nært og godt forhold til store industriaktører. Mer kritiske fakta var tydeligvis ikke ønska.

■ En av dem som la fram «gruvefakta» var Niclas Dahlström fra Luleå tekniska universitet. Der har han den nøytrale tittel av «Affärsutvecklare» eller forretningsutvikler. Informasjon fra hans arbeidsgiver forteller at «Niclas har en mångårig erfaring med seniora roller från näringslivet och då främst inom gruvinndustrin.» I sannhet god bakgrunn for nøytral forskning om sterkt omstridde gruver!

■ Etter kaffepause fikk Øystein Rushfeldt slippe seg løs med et resirkulert foredrag, der han ikke hadde tatt seg bryet med å oversette presentasjonen siden han skreiv det på engelsk for et annet publikum. Kort oppsummert hadde han ikke noe nytt å fare med. Avgangen skal fortsatt i fjorden, den er helt uskadelig og vil ikke ramme verken laks eller annen fisk, og Havforskningsinstituttet sine undersøkelser er ingenting å bry seg om. Nussir har fortsatt ikke kommet til enighet med reindrifta, men det skal gå seg til. Og driftskonsesjonen er straks i mål, og neste år kan de begynne å sprengre.

■ I FD sitt referat blir jeg og to andre miljøvernere tillagt uttalelser om at «Miljødepartementet godkjenning av utslippene i Repparfjorden ikke tok hensyn til ny forskning om at fjorden også var gytefjord for torsk». Dette er i beste fall unøyaktig, og gir inntrykk av at vi ikke vet hva vi snakker om. At Repparfjorden er gytefjord for torsk har vært kjent i uminnelige tider. Store

delar av det gamle gyteområdet blei ødelagt av gruve dumping på 1970-tallet. Havforskningsinstituttet har ved sine undersøkelser de aller siste åra påvist at mesteparten av gytinga nå foregår nettopp i det området som er utsett til dumpeplass, og HI har påvist at dette området er langt viktigere for gytinga enn det som kom fram i undersøkelsene som NIVA gjorde i konsekvensundersøkelsene som utslippstillatelsen bygger på.

■ Jeg har fått den noe tvilsomme æra å få uttalelsene mine referert i FD: «Lund mente også det kun var to forhold som måtte på plass, så ville gruve-søknaden gå glatt gjennom uten protester: Gjenbruk av gruveavfallet i stedet for dumping og en løsning med reindriften.» Det jeg sa var at bruk av gruveavfallet slik at man unngår ytre deponi og ei omlegging av planen slik at den ikke skaper problemer for reindrifta, er de to store spørsmål som må løses for at man kanskje kan komme til en enighet. Man kan telle det til «kun to forhold», men det nettopp disse sakene striden står om, og det er ingen tegn til at Nussir har til hensikt å gi etter på disse. Jeg vil også understreke at «en løsning med reindriften» ikke er et spørsmål om å tvinge eller kjøpe opp dagens reineiere, men ei omlegging av dagens plan. I konsekvensutredninga om reindrift er det vist til viktige endringer som må gjøres, men her har ikke Nussir ønska å følge opp sin egen konsekvensutredning.

■ Av dette går det fram at jeg ikke er «gruvemotstander», som Jørstad omtaler meg, men ønsker at malmen i Nussir og Ulveryggen kan tas ut på en miljømessig forsvarlig måte. Nussir og forvaltninga har hatt valget mellom konsensus og konfrontasjon. De har valgt konfrontasjonen. Derfor blir det ikke satt i gang noen Nussir-gruve i 2018. Om ikke Mineraldirektoratet setter foten ned, vil saka gå lenge ennå med anker, rettsaker og aksjoner både nasjonalt og internasjonalt. Men om motstanden vokser kan Nussir ASA i alle fall trøste seg med at de har en trofast støttespiller i Finnmark Dagblad.